

Antoni Munné-Jordà

Escriptor

El primer llibre que va publicar Antoni Munné-Jordà era un experiment que homenatjava Alain Robbe-Grillet i es deia 'Damunt un blanc així com el del paper'. Era l'any 1978. Gairebé quatre dècades després versiona la 'Iliada' d'Homer a 'Micheliada'

RUTH MARIGOT

“Quan escric coses del futur és perquè no passin”

◆◆◆◆◆ Jordi Nopca

Antoni Munné-Jordà és l'*aleph* de la ciència-ficció catalana. Totes les investigacions sobre el gènere hi acaben portant: publica novel·les i relats des de finals de la dècada dels 70, dirigeix la col·lecció *Porpra i Plata* de Pagès Editors des de l'any 2000 –des de la qual ha rescatat Frederic Pujulà i Manuel de Pedrolo, i ha publicat Brian Aldiss, Jules Verne i Jordi de Manuel– i ha sigut un dels impulsors de la Societat Catalana de Ciència-ficció, que es va fundar el 1997: a principis de setembre celebraran un congrés internacional a l'Institut d'Estudis Catalans.

Així i tot, potser perquè els altres mons encara no són prou explorats pels lectors autòctons, Munné-Jordà ha anat escampant la seva obra en editorials com Moll, Edicions del Bullent, La Magrana, El Cep i la Nansa i Proa. Males Herbes li publica ara una de les seves novel·les més ambicioses, *Micheliada*, en què ofereix una versió futurista de la *Iliada* d'Homer, canviant Troia per la taigà siberiana i convertint Aquil·les, Hèctor, Pàtrocle i la llarga llista d'herois i déus grecs en militars i mutants d'un

món dividit entre un bloc fonamentalista i una coalició occidental que resisteix. L'espectacle de la guerra és televisat i bat rècords d'audiència.

Segur que rere un artefacte tan ben acabat com *Micheliada* hi ha d'haver una història curiosa: acudir a la *Iliada* no és el primer que es fa, a l'hora d'escriure ciència-ficció.

Havia començat a treballar sense gaire planificació en una novel·la sobre una mutació i una guerra. Les autoritats militaristes miraven de beneficiar-se d'aquests éssers mutants en un conflicte bèl·lic. Era a finals dels 90. I va resultar que Manuel Balasch acabava de publicar la segona versió que havia fet de la *Iliada*, en hexàmetres. Em va impressionar molt: era un text assequible, que fluïa la mar de bé. Va ser llavors que em vaig adonar que, si jo estava escrivint una novel·la de guerra, el model que havia de seguir era el d'Homer.

¿I així vas decidir-te a transformar Aquil·les en Michelin?

La mutació que plantejo és del desenvolupament de les costelles cervi-

“LA LLENGUA ÉS LA PROTAGONISTA DE LA LITERATURA. DE VEGADES ENS N'OBLIDEM!”

cals: així el coll queda protegit i no se't pot degollar. Michelin és l'empresa que té com a mascota un ésser fet de pneumàtics que es diu Bibendum. Vaig connectar la lectura de la *Iliada* amb la visita d'una exposició sobre Bibendum al Convent de Sant Agustí. Necessitava un personatge sense coll, i em va semblar que aquest era l'ídoni.

El teu heroi arriba al camp de batalla amb un grup de mutants que han de donar una empenta a la coalició que lluita contra els fonamentalistes que han aconseguit el control de bona part del món. Els membres del seu bàndol tenen noms de cotxe (Opel, Lancia, Renault...) i els enemics estan batejats amb noms de companyies petrolíferes (Shell, Repsol, Petrocat, Galp...).

Vaig escriure la novel·la entre el 2000 i el 2004. Era el temps de Bin Laden. Algunes consignes de l'època –com ara “Hem de combatre com els lleons”– han quedat traslladades textualment al llibre. A *Micheliada* se'm va acudir plantejar que Occident prescindia del petro-

li i es feia ecologista del tot. Els fonamentalistes, en canvi, volen sotmetre la resta de països després d'haver controlat dictatorialment els seus ciutadans.

Enguany es parla molt de *Submissió* de Houellebecq. Podríem dir que tu t'hi vas avançar una dècada!

Quan escric coses del futur és perquè no passin. En el meu cas, volia no caure en discursos polítics i anar una mica més lluny. Per això l'acció de la novel·la se situa al 2097.

Fins ara només hem parlat de la *Iliada*, però la teva novel·la també s'inspira en la lectura moderna que James Joyce va fer de l'*Odissea*.

Havia de tenir en compte Joyce. Igual que Virginia Woolf i Marcel Proust, Joyce va trencar amb la novel·la burgesa, en què el narrador ho controlava tot. L'*Ulisses* va incorporar el psicologisme del segle XX, jugant amb les tècniques narratives del moment. Quan escrius és per posarte a la cua d'una colla de gent que ja ha trobat les seves solucions. Per això cadascun dels 24 capítols de *Micheliada* opta per una estratègia narrativa diferent, des de l'article periodístic fins al teatre, a la repetitiva fórmula del catecisme o fins i tot a les anàfores amb què Muntaner va fer avançar la seva *Crònica* al segle XIV.

Els teus soldats tenen una competència lingüística notable. I cadascun d'ells parla en un dialecte diferent del català.

A la *Iliada* es diu que els déus parlen les seves llengües [riu]. Com que es planteja que no tothom parla igual, a mi em va semblar interessant de fer servir diferents variants del català. La llengua és la protagonista de la literatura. De vegades ens n'oblidem!

No ha sigut el teu cas, oi?

Vaig publicar el primer conte l'any 1972. En aquells moments, Alain Robbe-Grillet era l'amo i em va permetre descobrir una manera diferent d'escriure. No es preocupava tant per escriure una història com per construir un text. Al segle XIX el narrador t'ho explicava tot. Al XX ja no pot ser omniscient. M'agraden els autors que t'expliquen alguna cosa sense que aparentment s'hi impliquin.

A *Micheliada*, a més de fer una defensa explícita de Robbe-Grillet, també escrius un capítol que homenatja Kurt Vonnegut.

És un escriptor important. Com que escrivia en broma sovint ens el prenem en broma, i ens equivoquem. Rere l'humor de Vonnegut hi ha una gran tristesa que ell intenta superar escrivint com escriu. *Esmorzar deampions* és una de les novel·les que més m'ha fascinat.◆